

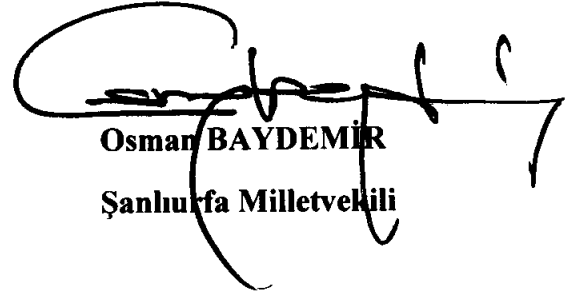
T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 6152
Tarih : 11.12.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Asgari Ücret ve Altında Gelire Sahip Hane Halkının, Bedelsiz Elektrik Kullanımının Sağlanması Hakkında Kanun Teklifi gerekçeleri ile birlikte EK'te sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Osman BAYDEMİR
Şanlıurfa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tek Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe	
Tarih :	20 Aralık 2017	Esas No: 2/2008

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LIĞI
11 Aralık 2017
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
11 Aralık 2017
No: 197823

GEREKÇE

Türkiye Devleti'nin Anayasal dayanaklarında biri olan '*Sosyal Devlet İlkesi*' hem 1961 Anayasası'nda hem de 1982 Anayasası'nda yer almıştır. 1982 Anayasa'nın 2 inci Maddesi'nde, "*Türkiye Cumhuriyeti'nin başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, milli, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti*" olduğu ifade edilmiştir.

1982 Anayasası'nda yer alan bu madde aynı zamanda yoksullukla mücadelenin de genel çerçevesini kendi içerisinde belirlemiş ve bu bağlamda bir yöntem sunmuştur.

Devletin en temel mali görevlerinden biri de kamu hizmetlerini ve kamusal finansmanı adil bir biçimde düzenlemek ve dengeyi sağlamaktır. Bunun birincil yolu da vergilendirmedir. Ancak vergilendirme sisteminde bulunması gereken özelliklerin en önemlisi de mevcut iktidarın, elinde bulundurduğu vergilendirme yetkisinin sınırlanabilmesidir. Sosyal devlet ilkesiyle uyumlu olan bir vergilendirme sistemi aynı zamanda adil ve dengeli olma özelliğini de içinde barındırır.

Türkiye'de neredeyse rutin biçimde giderek artan vergi yükü sosyal devlet ilkesi başta olmak üzere kamu finansmanın ayağını oluşturan vergilendirme sistemindeki adalet ve eşitlik kavramını da zedelemiştir. Özellikle asgari ücrete bağlı biçimde yaşamını sürdürmeye çalışan ve hâlihazırda açlık sınırının altında yaşamak zorunda bırakılan yurttaş için vergi yükü çok daha ciddi boyutlardadır. Bu çerçevede 2016 Yılı Gelire Dayalı Yoksulluk İstatistikleri araştırmasına göre Türkiye'de ortalama yıllık eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert geliri 2016'da 19 bin 139 lira olarak hesaplanmış ve yıllık geliri 7 bin lira civarında olan yoksul sayısı 11 milyon olarak ölçülürken, yıllık geliri 8 bini biraz aşan yoksul yurttaş sayısı da 16 milyon 328 bin olarak belirlenmiştir.

Yoksul sayısının milyonları aştığı Türkiye'de özellikle tüketicilerden elektrik kullanımına ilişkin alınan ve elektrik kullanımıyla tüketicinin sorumluluğunda olmayan bir takım bedeller alınmaktadır. Dağıtım Bedeli başlığı altında yer alan Kayıp Kaçak Bedeli, Perakende Satış Bedeli ve İletim Bedeli kalemleri ile yine Sayaç Okuma Bedeli ve TRT Payı gibi tüketicinin kullanmakta olduğu enerji bedeli haricinde faturalara yansıtılan haksız tahsiller bulunmaktadır.

Söz konusu bedellerin iadesi için tüketiciler tarafından açılan davalar tüketicilerin lehine sonuçlanmıştır. Ancak tüketiciler lehine sonuçlanan bu davalar sonucunda hükümet yeni bir düzenleme yokluna giderek tüketicilerin dava açma hakkının önüne yasal engel koymuştur. 16

Haziran 2016 tarihinde çıkarılan *Elektrik Piyasası Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun* ile elektrik dağıtım ve görevli tedarik şirketlerinin, kayıp- kaçak, sayaç okuma, perakende satış hizmet, iletim sistemi kullanım ve dağıtım bedelini tüketiciden alması yönünde düzenleme yapılmış ve bu düzenleme de tüketicie çok daha büyük mali sorumluluk yüklemiştir. Böylece mahkemelerde görülen davalar, ilgili yasa gerekçe gösterilerek reddedilmeye başlanmıştır.

Sonuç itibariyle elektrik tüketicilerinin ödediği TRT Payı, Dağıtım Bedeli adı altında sorumluluğunda olmayan bir işlemde kaynaklanan ödemek sorunda kaldıkları payla ne sosyal devlet anlayışı ile bağdaşmakta, ne de gerek taraf olunan uluslararası sözleşmeler ne de 1982 cunta Anayasası ile bağdaşmaktadır. Bu çerçevede yoksul milyonlarca yurttaş başta olmak üzere yurttaşın sırtına yüklenen elektrik faturasında yer alan vergi kalemlerinde özellikle dar gelirli yurttaşlara bedelsiz elektrik kullanımı yönünde yasal düzenlemelere gidilmesi bir zaruret halini almıştır. İşbu kanun teklifimiz bu kapsamda değerlendirilmeli ve bir an önce işleme alınmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 1 inci maddesinde yer alan, "*elektrik enerjisi hasılatından ayrılacak paylar*" ibaresi madde metninden çıkarılarak, tüketiciye yüklenen mali sorumluluğun ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Bu madde ile 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 2 nci maddesinde (b) bendinde yer alan "*Elektrik enerjisi hasılatından bu Kanuna göre ayrılacak paylar*" kısmı çıkarılarak tüketiciye yüklenen mali sorumluluğun kaldırılması amaçlanmış ve 1 inc madde ile uyumlu hale getirilmiştir.

MADDE 3- Bu madde ile 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 4 üncü maddesinde (c) fıkrasında yer alan "*Nihai tüketiciye elektrik enerjisi satışı yapan lisans sahibi tüzel kişiler, iletim, dağıtım ve perakende satış hizmetlerine ilişkin bedeller hariç olmak üzere, elektrik enerjisi satış bedelinin (sanayi sicil belgesine sahip sanayi işletmelerine yapılan elektrik enerjisi satışı hariç) yüzde ikisi tutarındaki payı (Katma Değer Vergisi, diğer vergiler, fon ve paylar ile benzeri kesintiler hariç) faturalarında ayrıca gösterir ve bu kapsamdaki bedelleri Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna intikal ettirirler.*" kısmın yürürlükten kaldırılması amaçlanmıştır.

MADDE 4- Bu madde ile 3093 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (c) fıkrasında yer alan ve 3093 Sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (c) bendine göre hesaplanacak bedellerin ve ilgili işlemlerin yürürlükten kaldırılması amaçlanmıştır.

MADDE 5- Bu madde ile 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 17 nci maddesine eklenen fıkralar ile tüketiciden, sayaç okuma bedeli veya dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı oluşturan teknik kayıp ve/veya kaçak kullanım gibi sebeplerden kaynaklanan ve teknik bir sebebe dayanmayan kayıplar ile ilgili herhangi bir bedel talep edilmemesi ile yine hane gelirinin toplam aylık tutarı, asgari ücretin brüt tutarına eşit ve az olduğu vatandaşların yerleşik olduğu konutların elektrik kullanım bedellerinin hazinece karşılanması amaçlanmıştır.

MADDE 6- Bu kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7- Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu Yürütür.

**ASGARI ÜCRET VE ALTINDA GELİRE SAHİP HANE HALKININ
BEDELSİZ ELEKTRİK KULLANIMININ SAĞLANMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4/12/1984 tarihli ve 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 1 inci maddesinde yer alan, “elektrik enerjisi hasılatından ayrılacak paylar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2- 3093 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 3- 3093 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (c) fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- 3093 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (c) fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 17 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(11) Bu maddede belirlenen tarifeler kapsamında, tüketiciden, sayaç okuma bedeli veya dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı oluşturan teknik kayıp ve/veya kaçak kullanım gibi sebeplerden kaynaklanan ve teknik bir sebebe dayanmayan kayıplar ile ilgili herhangi bir bedel talep edilemez.

(12) Hane gelirinin toplam aylık tutarı, asgari ücretin brüt tutarına eşit ve az olduğu vatandaşların yerleşik olduğu konutların elektrik kullanım bedelleri Hazinece karşılanır.”

MADDE 6- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.